

17 – 21 januari

Ik ben als christen op zoek gegaan,
heb mezelf als hindoe gevonden
en keer terug als boeddhist,
zonder te zijn opgehouden
met christen-zijn.
Raimon Panikkar

Gebedsweek voor de Eenheid van de Christenen 2022
Wij hebben zijn ster zien opkomen en wij zijn gekomen om Hem te huldigen
(Mt 2, 2)

Met het thema voor de oecumenische bidweek (18 – 25 januari) blijven we dit jaar nog wat in de kerst sfeer. Het thema werd aangebracht door de kerken van het Midden-Oosten. De Raad van deze kerken zorgde voor de teksten. Meteen wordt hierbij de situatie van deze kerken onder de aandacht gebracht. Ze bevinden zich in het gebied waar het christendom is ontstaan. En toch leven ze vaak in een minderheidspositie, tussen andere godsdiensten en culturen. De christelijke kerken in het Midden-Oosten proberen de dialoog levendig te houden. Ze leveren, op hun manier, een wezenlijke bijdrage aan het wereldchristendom.

Als universeel christelijk feest is het Kerstfeest wijd bekend en gevierd. God is in onze wereld gekomen. 'Incarnatie' wordt gevierd. Er is een concrete plaats waar de geboorte plaatsvond: Bethlehem in Juda. Met Kerstmis zijn alle ogen hierop gericht. In heel de westerse cultuur is Kerstmis een vaste waarde. De Oosterse kerken, echter, hechten nog meer belang aan het feest van de Openbaring of Epifanie (bij ons traditioneel 'Driekoningen' genoemd). God openbaart zich aan alle volken. Met de wijzen uit het Oosten wordt de hulde van mensen uit verschillende horizons benadrukt. Van heinde en ver komen mensen hem hulde brengen. Van heinde en ver zijn er mensen die geloven in die ene menslievende God. Zo is er één God en één gelovige gemeenschap. Na zoveel eeuwen is de realiteit dat die gemeenschap er nog wel is, maar toch verdeeld.

Het begon met een ster

Het verhaal van de wijzen uit het Oosten komt enkel in het evangelie van Matteüs (in hoofdstuk 2) voor. Het vrome volksgeloof heeft in de traditie eraan toegevoegd dat ze 'koningen' waren en met 'drie'. Nog meer verbeelding gaf hen namen en huidskleuren. Maar, de tekst van het evangelie houdt het bij 'Wijzen uit het Oosten'. Zij hebben een lichtende ster gezien. Alle licht wordt geboren in het Oosten. 'Ex oriente lux' is een bekende Latijnse spreuk. De wijzen geven die ster aan als aanleiding en reden om op weg te gaan. Ze twijfelen blijkbaar niet. Die fascinerende ster heeft hen danig overtuigd. Onverrichterzake zijn ze op weg gegaan. De drang om tot bij die geboren messias te komen is onweerstaanbaar. Maar heel het gebeuren, met de beste bedoelingen van die wijzen, speelt zich af tussen goed en kwaad. De bedoelingen van Herodes zijn niet zuiver. Tussen het vele goede is er kwaad. Het lijkt wel van alle tijden. Kwaad zaait altijd verdeeldheid.

Een onweerstaanbare drang om op weg te gaan

De vraag die zich stelt is toch: Vanwaar kwam bij die wijzen die zo onweerstaanbare drang om die ster te volgen en op weg te gaan? Die roep(ing) was blijkbaar zo sterk en niet te weerstaan. De drang om weg te trekken is de laatste jaren voor ons wel herkenbaar, maar wel in andere contexten en omstandigheden. We kennen de stroom van duizenden vluchtelingen, op zoek naar een beter leven. Ze passeren

vaak ons land. Ons gebied lijkt een doorpassage. We zien het vaak met lede ogen aan: Zoveel vluchtelingen die allen naar het Verenigd Koninkrijk willen. Waarom? Wie heeft hen dat aangepraat of beloofd? Ze worden ontdekt in vrachtwagens, langs autosnelwegparkings, in kleine bootjes. Sommigen worden gered, sommigen verdrinken. Blijft de vraag: Vanwaar die onweerstaanbare drang om hun leven te wagen? Hier zitten malafiede mensensmokers in het spel. Vanuit een uitzichtloze situatie wordt mensen redding aangepraat. Maar, terwijl hen geluk wordt beloofd, storten ze zich in het ongeluk. Goede mensen worden kwaad aangedaan.

De wijzen uit het evangelie zijn ook op weg. Bij hen gaat het om een ander koninkrijk. Ook zij komen in aanraking met pogingen tot kwaad. Maar de goddelijke goedheid haalt het op het kwaad. 'Wij hebben zijn ster gezien', geven ze aan als motief.

Wij

In de weinige zinnen, die ons van de wijzen zijn overgeleverd, valt op dat ze steeds in de *wij*-vorm spreken. Het gaat om een gebeuren dat ze samen en eensgezind beleven. Precies dit is een mooie aanzet voor de bidweek van de eenheid. Onderling zullen ze ook wel verschillend geweest zijn.

Wij, mensen, zijn allen verschillend. We hebben verschillende meningen. Ook wetenschappers, wijzen, intellectuelen... kunnen grondig van mening verschillen. De wijzen uit het Oosten hebben echter veel gemeen. Ze hebben *samen* gezien en zijn *samen* op weg getrokken. Ze komen *samen* ter plaatse bij de geboren Jezus en *samen* brengen ze Hem hulde. Al het andere verdwijnt hierbij naar de achtergrond.

De wijzen hebben alleen het goede op het oog. Herodes zint op kwaad. Toch is hij ook niet onverstandig. Toch is voor de lezer van het evangelie duidelijk wat van God komt, en wat niet. Wat van God komt, hou je niet tegen. Ook het zoeken en vinden van de wijzen kon niemand tegenhouden.

Samen hulde brengen

Wie de wijzen precies zijn en waar ze vandaag komen, weten we niet. Hun kwalificaties kennen we ook niet. Maar ze tonen ons een geloof, dat rotsvast is. Hun geloof is op het goddelijke en op Christus gericht. Al de rest verdwijnt naar de achtergrond of is bijzaak. Het is altijd een kunst in het leven hoofdzaken van bijzaken te kunnen onderscheiden. We kunnen niet alles. We moeten prioriteiten stellen.

De wijzen vormen een christengemeenschap op zich. Ze trekken samen op. Ze zijn één in hun geloof en in hun hulde. Voelen wij ons ook niet best, als we één en verenigd zijn? Dat geeft ons kracht en warme moed.

Dat de wijzen samen hulde brengen aan de geboren Jezus verenigt hen en dat gevoel staat boven alle verschillen. Onderling verschillen ze zeker en ook hun geschenken verschillen. Bij de christelijke kerken is dit ook zo: Ze hebben een eigen herkomst, liturgie, kerkstructuur, geschiedenis en traditie. Hun bijdrage aan het wereldchristendom zal ook verschillend zijn.

Maar net als de wijzen, mogen ze elkaar vinden en ontmoeten in het samen huldigen en vereren van dezelfde Jezus Christus. De bidweek mag ons hieraan herinneren. We mogen ook genieten van wat we samen doen en samen kunnen beleven.

Er is toch ook veel dat al onze verschillen als christenen overstijgt. Net zoals de wijzen, zijn de christelijke kerken samen onderweg. Als we ons in bidden en zingen verenigen, dan wordt ons gebed harmonisch één. Dan kunnen we als kerken elkaar ondersteunen en inspireren. Dan is er een liefde die vruchtbaar is. Dan is het getuigenis naar de wereld toe zoveel sterker.

Ook al is de *hereniging* van kerken nog een vage en verre droom, iedere *vereniging* en samenkomst van verschillende christenen geeft een gevoel van samenhang. Samen het Woord Gods horen en samen hulde brengen, doet ons groeien. Het doet zeker het verlangen groeien om ooit tot volle eenheid te komen en ooit samen maaltijd te vieren.

Henk Laridon

eenheid in verscheidenheid

De paus noemt de verdeeldheid van de christenen een schande.

Dat treft ook ons.

Het gaat ieder van ons aan.

*Wij allen kunnen onze bijdrage aan de eenheid leveren
door met de anderen in gesprek te gaan en respectvol naar elkaar te luisteren.*

De schande zit niet in het hebben van verschillende interpretaties.

De schande zit in het elkaar verketteren en het niet naar elkaar luisteren.

Daardoor wordt de eenheid die van Christus uitgaat gebroken.

*Het is aan kerkeleiders en theologen om verschillen in interpretaties
op te helderen en om tot overeenstemming te komen.*

Ondertussen kunnen wij met elkaar in gesprek zijn en elkaars taal leren verstaan.

Wij kunnen op die manier zelf bijdragen

tot het wegnemen van de gebrokenheid en komen tot een eenheid in verscheidenheid.

Met verscheidenheid is niets mis.

De schepping is een en al verscheidenheid.

Daarvan sprak God dat het goed was.

Als man en vrouw schiep Hij de mens naar zijn gelijkenis.

Stel je eens voor dat je partner, je man of je vrouw geheel gelijk zou zijn aan jou?

Wat had je elkaar dan te vertellen?

Wat had je elkaar dan te geven?

Was er dan sprake van liefde?

Was er dan sprake van eenheid?

Man en vrouw samen zijn een toonbeeld van eenheid in verscheidenheid.

En die eenheid in verscheidenheid lijkt op God.

En hiervan sprak Hij dat het goed was.

Laten we blijven bidden voor eenheid in de verscheidenheid.

Laten we bidden voor vrede en eenheid in de wereld.

Laten wij zoals de leerlingen Christus navolgen, Hem volgen die onze waarheid is,

ieder op zijn eigen wijze en in verbondenheid met elkaar.

Amen.

naar Paus Franciscus

debat versus dialoog

> Gericht op winnen	> Gericht op samenwerken
> Voorbereidend evalueren zonder de achterban	> Ter voorbereiding evalueren met alle betrokkenen
> Zoeken naar het ongelijk van de ander	> Zoeken naar onderling begrip
> Strijdlustig	> Constructief
> Rationeel oplossingen zoeken	> Bevrijdend delen van gevoelens
> Luisteren om zwakke punten van de ander te vinden	> Luisteren om overeenkomsten te vinden
> Er is één juist antwoord en jij alleen hebt het	> Er zijn vele antwoorden, verspreid over vele mensen
> Veronderstellingen verdedigen als waarheid	> Veronderstellingen ter sprake brengen voor heroverweging
> De eigen visie plaatsen tegenover die van de ander	> Toegeven dat een andere visie eveneens waardevol is
> Zoeken naar een eindconclusie die jouw oorspronkelijke mening sterkt	> Niet gericht op eindconclusie, maar op uitdaging van nieuwe mogelijkheden
> Respect op afstand	> Respect door nabijheid

Op een lange weg, begonnen in Jeruzalem, liepen mannen en vrouwen die zich noemden "leerlingen van de Heer", vertegenwoordigers van alle christenkerken. Ieder van de leerlingen had zijn eigen traditie, zijn eigen bladzijde uit het heilig boek, zijn eigen uitleg daarbij. En daarom liepen ze streng gescheiden naast elkaar voort. Om het gewicht van hun waarheid te onderstrepen droegen ze zegelringen, plechtige mantels en hoge hoeden. En in hun gevolg waren geleerde mannen die boeken schreven vol uitleg en bewijzen. Soms kwamen de leerlingen bij elkaar om ervaringen uit te wisselen en omdat ze niet goed raad wisten met dat ene woord van de Heer: "opdat allen één mogen zijn". Maar daarna gingen ze elk weer hun eigen weg. Op die lange weg liep ook een vreemdeling. Hij hoorde bij niemand en bij iedereen. Soms liep hij een tijdje met iemand mee. Dan weer sloot hij zich aan bij een ander, en af en toe was hij nergens meer. Op zekere dag nodigde de vreemdeling iedereen uit om een avond bij hem te gast te zijn. Ze kwamen allemaal, want ze kenden hem stuk voor stuk. En de vreemdeling begon met te zeggen: "Niet overal waar kerken zijn is de Heer. Maar overal waar de Heer is, daar is zijn Kerk! Vanavond, nu het donker wordt, zijn jullie bij elkaar en ik in jullie midden... Toen ging hij met hen rond de tafel. En terwijl ze samen het brood braken en de beker deelden herkenden ze Hem. Iemand zei nog: "Toen we redetwisten onderweg verdween hij uit ons midden. Maar nu we breken en delen is Hij onverdeeld aanwezig"

naar Levensecht

Ezechiël zegt:

Zien jullie deze twee stukken hout?

Die twee stukken hout stellen ons land voor dat uit elkaar gevallen is.

We willen niet meer met elkaar omgaan en dat vind ik heel erg.

Dat kan eigenlijk niet, dat moet anders.

Het ene stuk hout is het gedeelte rond Jeruzalem, de provincie Juda.

Het andere stuk stelt het noorden van het land voor.

Die twee delen van het land waren vroeger bij elkaar, maar nu willen ze niets met elkaar te maken hebben.

Dat komt doordat er in het noorden van het land vreemde mensen zijn komen wonen en daar willen die in het zuiden niets mee te maken hebben.

Ik leg die twee stukken op elkaar om te laten zien dat we eigenlijk bij elkaar horen.

We zullen weer één volk worden want we horen bij elkaar.

Wij zullen vertrouwen op de Eeuwige die ons elke keer weer bevrijdt en een nieuwe kans geeft.

Onze nieuwe koning zal als een herder zijn zoals koning David vroeger was.

Wij zullen één kudde zijn en in vrede met elkaar leven.

Daar ben ik heilig van overtuigd.

naar Ezechiël 37:15-24a

God,
iedere mens hebt Gij geschapen
uniek en telkens anders dan de anderen.

Eenieder heeft zijn gedachten,
zijn eigen gevoelens en gevoeligheden,
zijn eigen manier van leven.
Wij danken U voor deze rijke verscheidenheid
van taal, aard, godsdienst, ras en cultuur.
Geef ons een brede horizon van ruimdenkendheid
houd ons hart geopend, ook voor andersgelovigen.

Leer ons mild te zijn in onze beoordeling,
laat ons eerst het goede ontdekken in de ander,
doe ons uw beeld ontwaren in iedere medemens.
En maak van ons verdraagzame mensen
met aandacht en luisterbereidheid.

God,
schenk ons een geest van eerbied en begrip
voor het anders-zijn van anderen om ons heen,
naar het voorbeeld van Jezus,
die totaal mens-voor-anderen was
en die nu met U leeft tot in eeuwigheid.
Amen.